

20 juli 2019

ULTREIA 92

IN DEZE ULTREIA:

Van de redactie

Gids over bootpelgrims en A Coruña

Mijn boek

Donateurs gezocht voor Hike Challenge

Wie ontvangt wanneer een Compostela

Berichten van het bestuur

Een klein wondertje

*Codex Calixtinus en Cancionero de
Vaticana samen tentoongesteld*

Zelf hospitaleren

Langs Romeinse wegen

Spaans voor onderweg

Gedichten

Oproep NOS Jeugdjournaal

Colofon

Van de Redactie

Beste lezers,

Hierbij ontvangen jullie de nieuwe editie van onze nieuwsbrief. Uiteraard is er rekening gehouden met de vele ontvangen positieve reacties en de goede adviezen voor aanpassingen en verbetering.

De redactie van Ultreia is wat uitgedund omdat Bianca vanwege haar drukke werkzaamheden niet de tijd aan de redactie van de nieuwsbrief kan besteden zoals ze dat graag zou hebben willen doen. Haar taken worden voorlopig door mij overgenomen en zal ik mijn best doen er een zo mooi mogelijke Ultreia van te maken met interessante en leuke artikelen.

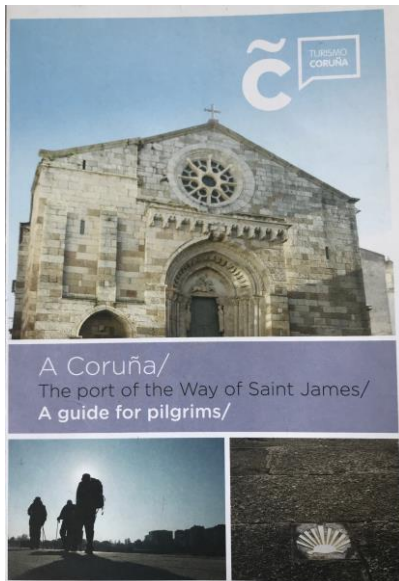
Het is al een paar keer aangegeven, maar ik herhaal het toch nog graag een keertje: Deze nieuwsbrief is voor jullie en daarom ben ik nieuwsgierig naar jullie toekomstige inbreng en wensen voor een aantrekkelijke inhoud van de Ultreia. Missen jullie iets? Laat het mij weten op ultreia@santiago.nl

Veel leesplezier! Ultreia!

Namens de redactie
Phil Kleingeld

Gids over bootpelgrims en A Coruña

Steeds meer pelgrims, vooral Engelsen, lopen de [Camino Inglés](#). In 2018 waren dat er ruim 14000. In de 14e en 15e eeuw was het op de Camino Inglés een drukte van jewelste. Veel pelgrims kwamen met de boot naar A Coruña en liepen vandaar de ca. 75 km naar het graf van de apostel. Dat ging veel vlugger dan over land langs de Camino Francés. Vanuit Engeland kwam dat neer op een week voor de zeereis heen en een week terug. De voettocht heen en terug kon in zes dagen worden gelopen. De zeereis was vaak een ware beproeving. De omstandigheden aan boord waren erbarmelijk en de zee vol gevaren. Op drukke dagen verbleven in A Coruña meer dan duizend pelgrims. Vooral op de terugweg moesten ze vaak wachten op gunstig weer voor de overtocht. In de havenstad waren dan ook veel voorzieningen voor al deze pelgrims.

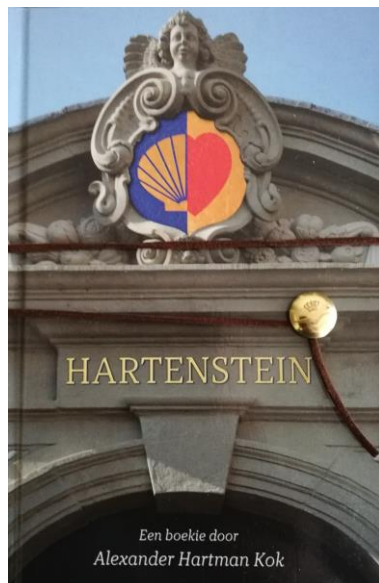
Manuel F. Rodriguez, onderzoeker en prijswinnende journalist, heeft een gids geschreven over de stad: *A Coruña, The port of the Way of Saint James, A guide for pilgrims*. De gids is van het [internet te downloaden](#).

De geschiedenis van de bootpelgrims uit Engeland en andere noordelijke landen is weinig bekend en wordt door Rodriguez met veel kennis van zaken beschreven. Veel van de Middeleeuwse voorzieningen voor de bootpelgrims zijn verdwenen maar wat over is, passeert de revue zoals de toren van Hercules, de haven, de kerk van Santiago, het pelgrimshospitaal San Andrés en de pelgrimsroute door de stad.

Mijn Boek

Mijn 'Boekie' Hartenstein

Van Alexander Hartman Kok

Op vrijdag 28 augustus 2015 startte ik mijn helende reis met de camino naar Santiago de Compostella. Mijn boek (ik noem het 'boekie') is een intens verhaal over de afgelopen tien jaar van mijn leven. Een verslag verhalend over liefde, verdriet, stevige familie dilemma's, mijzelf en het kwijtraken van de weg. Heel dankbaar voor de veerkracht, de verwondering en het geloof wat ik weer mocht ontmoeten op de weg naar Santiago; een louterende weg. Ik wil mijn ervaringen en belevenissen graag met alle mensen delen die een groot verlies op hun weg tegenkwamen en nog tegenkomen.

Het 'boekie' wordt niet commercieel uitgegeven. Wil je graag een exemplaar ontvangen? Stuur dan een mailtje naar: alexander@friluft.nl. De kostprijs bedraagt €14,00 incl. verzendkosten binnen Nederland.

Donateurs gezocht voor de Hike Challenge

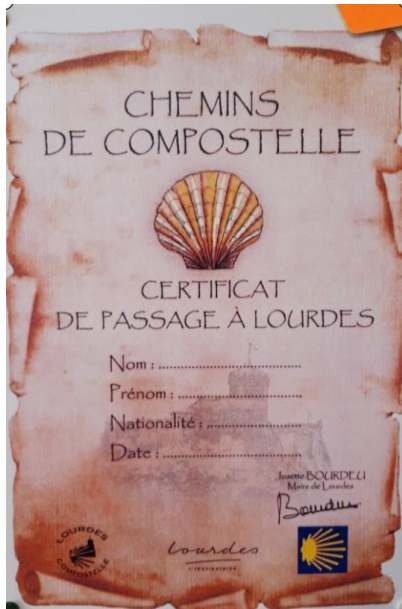
Jeffrey Middel heeft diabetes 2 en dat heeft hem aan het wandelen gebracht. Het is algemeen bekend dat wandelen een heilzame werking kan hebben op iemands gestel en psyche en dat bleek ook bij hem het geval. Door het wandelen kon zijn medicatie naar beneden worden bijgesteld en voelt hij zich zowel lichamelijk als geestelijk een beter mens.

Door zijn ziekte, kwam Jeffrey in contact met de [Bas van de Goor Foundation](#), die o.a. de jaarlijkse NDC, de Nationale Diabetes Challenge organiseert. Jeffrey gaat daaraan deelnemen met nog 23 andere diabetespatiënten. Van 1 september tot en met 8 september gaan zij vanaf Astorga op pad langs de Camino naar Santiago; een afstand van circa 275 km. Jeffrey loopt deze route niet voor zichzelf maar om sponsorgelden op te halen voor kinderen met diabetes 1.

Daarvan kunnen voor hen speciale sportkampen worden georganiseerd en kan wetenschappelijk onderzoek bekostigd worden.

Steun hem en al die andere moedige wandelaars, die kinderen met diabetes willen helpen, met jouw donatie via de bijgaande link: www.iksteundezekids.nl. Jeffrey en zijn medewandelaars zijn straks ook [via Facebook](#) te volgen.

Wie ontvangt wanneer een Compostela?

Voor toekomstige pelgrims is het belangrijk om te weten dat, als je een Compostela wil krijgen, niet de afgelegde afstand bepalend is maar de afstand van je vertrekpunt tot aan Santiago de Compostela. Degenen die de laatste 100 km naar Santiago te voet of te paard hebben afgelegd en de fietsers die de laatste 200 km hebben gefietst, komen in aanmerking voor een Compostela.

In het pelgrimsbureau, aan de rúa das Carretas 33, wordt gevraagd om een formulier in te vullen. Als je aankruist dat je de tocht uit religieuze redenen hebt ondernomen, kun je een Compostela ontvangen. Als je invult dat je om sportieve redenen de Camino hebt gelopen, ontvang je een eenvoudiger getuigschrift. De medewerker van het pelgrimsbureau beoordeelt, aan de hand van de stempels in je pelgrims-paspoort, of je aan de eisen voor het ontvangen van een Compostela voldoet. Of je nu uit Dokkum of Vaals komt, vindt men niet zo boeiend. Het gaat vooral om die laatste 100 of 200 km. Het is daarom verstandig om op die laatste stukken twee stempels per dag te halen.

Certificaat in Lourdes

Wanneer pelgrims op hun tocht naar Santiago de Compostela via Lourdes (Frankrijk) willen reizen, bestaat de mogelijkheid om in Lourdes een Certificaat te halen. Dat kan in het centrum aan de Boulevard de La Grotte.

Berichten van het bestuur

Nieuwe en vertrekkende informanten

Recentelijk is een oproep geplaatst op Facebook, in de Ultra en op de website van het Genootschap voor het werven van nieuwe informanten voor verschillende dagen in de week. Hierop hebben 14 enthousiaste, toekomstige informanten gereageerd om te willen worden opgeleid tot een ervaren informant. Veel nieuwe informanten hebben een indrukwekkende lijst met camino ervaringen. Inmiddels zijn de meeste nieuwelingen ingewerkt.

Voor de oproep van dinsdagmiddag worden momenteel nieuwe informanten ingewerkt. Van een negental informanten is afscheid genomen of wordt binnenkort afscheid genomen. De meesten van hen hadden jarenlang ervaring en ontvingen hiervoor de Jacobsspeld. Voor vragen over informant zijn, kun je contact opnemen met informanten@santiago.nl

Een klein wondertje

Toen Piet Beckers en Christina Hofman in 2015 hun eerste camino liepen, arriveerden zij op dag 14 van

hun wandeling in Ages. 's Avonds merkte Christina in de herberg dat zij een zilveren oorbel kwijt was; mogelijk onderweg verloren. Jammer, maar zij besloot de andere oorbel gewoon te blijven dragen. Drie dagen later, op dag 17, belandden zij in Hornillos del Camino, zo'n 20 km achter Burgos, in albergue Meeting Point. Je kunt er niet eten zodat zij 's avonds het plaatselijke restaurantje opzochten voor het pelgrimsdiner. Na enig wachten kregen zij, samen met Carlo en Antonia, een ouder Italiaans echtpaar, een tafeltje voor vier personen toegewezen. Onderweg waren zij dit echtpaar nog niet tegengekomen.

Christina Hofman

Carlo en Antonia spraken slechts enkele woorden Engels en aangezien Piet en Christina geen Italiaans spraken, verliep de conversatie wat moeizaam. Op een gegeven moment wees Antonia naar Christina's oor en gaf zij met gebaren aan dat er een oorbel ontbrak. Vervolgens pakte zij haar handtasje waaruit zij, na enig zoeken, een oorbel tevoorschijn toverde; Christina's oorbel. Zij hadden deze oorbel twee dagen eerder langs de weg in Atapuerca gevonden!

Hoe groot is de kans dat je zoiets overkomt?

Op dit 'kleine wondertje' werd in ieder geval een extra glaasje gedronken.

Opmerking van de redactie: Heb je zelf ook een leuk 'wondertje' meegemaakt? Laat het ons weten!

Codex Calixtinus en Cancionero de Vaticana samen tentoongesteld

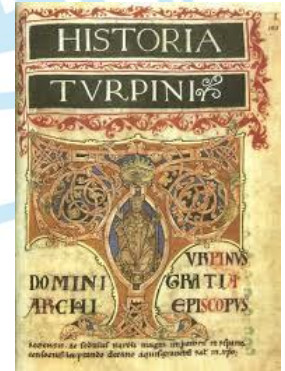

Onlangs werd er in Rome een overeenkomst ondertekend met de Apostolische Bibliotheek van het Vaticaan die het mogelijk maakt om voor de eerste keer twee documenten van hoge symbolische waarde voor de Galicische cultuur tentoon te stellen in Santiago de Compostela.

Het betreft het Liber Sancti Iacobi en de Cancionero da Vaticana, een essentieel stuk van de Galicisch-Portugese lyrische traditie. De werken zullen deel uitmaken van de eerste grote internationale tentoonstelling van het [Xacobeo 21-programma](#),

dat in november in het [Museo Centro Gaiás de la Cidade da Cultura de Galicia](#) (een mond vol!) aan de Monte Gaiás wordt geopend.

In de Middeleeuwen werden in Santiago de Compostela verschillende reproducties van de Codex Calixtinus gemaakt met als doel de cultus en bedevaart naar Santiago in heel Europa te verspreiden. Daarmee werd Santiago in die tijd een belangrijk centrum van aanbidding. De Liber Sancti Iacobi werd geschreven met de wens om Compostela en Galicië te verbinden met de rest van Europa, het creëren van de legende van Santiago's verschijning aan keizer Karel de Grote, de meest prestigieuze figuur in middeleeuws Europa, en zijn aankomst in Compostela.

Zelf hospitaleren?

De werkgroep **Hospitaleren Overige Herbergen** geeft een training aan iedereen die hospitalero(a) in een pelgrimsherberg wil worden. Een driedaagse training, analoog aan trainingen in Spanje, Frankrijk, Duitsland, Italië en Canada. De [Federación Española de Asociaciones de Amigos del Camino de Santiago](#) heeft deze cursus voor de Nederlandstalige hospitaleros aanbevolen en gecertificeerd.

Voor wie bestemd?

Iedereen die lid is van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob en de 'tocht' naar Santiago de Compostela heeft gemaakt.

Programma

- De 24 uur van een hospitalero (taken, plichten, ruimte voor eigen invulling),
- Rollenspel naar aanleiding van casussen uit de praktijk,
- Informatie: wat wordt er van je verwacht in een Spaanse herberg,
- Welke bagage heeft een hospitalero nodig, praktisch en spiritueel?
- Actieplan maken 'hoe kom je aan een herberg'.

Wanneer?

Vrijdag 15 t/m zondag 17 november 2019.

Locatie

Nivonhuis Den Broam, Alsteedseweg 73, 7481RT Haaksbergen.

Kosten:

Deelname kost € 85,00

Maximum 16 deelnemers.

Geïnteresseerd? Geef je dan **vóór 1 november 2019** op via wg.hospitaleren@santiago.nl

Langs Romeinse wegen

Meesters van de weg; zo mag je de Romeinen wel noemen. Land- en waterwegen. Overal in Europa zijn resten van die wegen te vinden. Soms is er een autoroute overheen gebouwd, soms is een verwilderd voetpad gebleven. Maar zichtbaar zijn die Romeinen zeker langs de LIMES.

Limes is latijn voor 'grens'. Het gaat over de versterkte noordgrens van het oude Romeinse rijk. De grens loopt dwars door Europa van de oude Rijnmond bij Katwijk naar Constanța in Roemenië aan de Zwarte Zee. Steeds langs rivieren Rijn, Main, Tauber en Donau en andere. Eindeloos veel legerplaatsen, ruïnes, fundamenten, soms ietwat hersteld. '

In het afgelopen jaar fietste Bert Roebert langs die Limes en kwam hij tot zijn verrassing St. Jacob vaak tegen. Dat is niet zo vreemd want door Duitsland lopen veel Jacobswegen in de richting van de heilige stad.

De Limes verloopt ruwweg van oost naar west. Jacobus kwam Bert in bijna iedere grote stad tegen in de vorm van Jacobuskerken en beelden. In Nijmegen, Keulen, in Mainz, Koblenz, Miltenburg, Rothenburg, Regensburg, Straubing; het lijstje is beslist niet compleet.

Een grote verrassing was er in Melk, Oostenrijk. Daar is een reusachtige duizend jaar oude Benedictijnenabdij. De huidige gebouwen zijn opgetrokken in een uitbundige barokstijl. In de abdijkerk is een uitbundig beeld van Sint Jacob, met staf, bidon en schelp te bewonderen. Althans, dat dacht Bert Het bleek een patroonheilige van Oostenrijk te zijn.

Meer weten of wil je ook eens langs de Limes fietsen? Er zijn goede fietsboekjes van [Clemens Sweerman](#) in de handel.

Spaans voor onderweg

Als je na het aangenaam vertoeven in een restaurantje de rekening wilt hebben, kan je dat op verschillende manieren doen. Je duim en wijsvinger omhoogsteken en die langs elkaar heen wrijven is een internationaal geaccepteerde manier om dat te doen.

Spreek je al Spaans dan is het vragen om 'la cuenta' een wat formele manier. Wil je je onderscheiden, dan kun je gebruik maken van het 'me cobras, por favor?'. (Red.: de C spreek je uit als een K en de V als een zachte B.) Dat wordt als regel vriendelijker en persoonlijker ervaren omdat je vraagt of de rekening gebracht kan worden.

Nederlanders hebben de neiging om plaatsnamen in Spanje, waarin LL aan het begin of in het midden van de naam, als L of LJ uit te spreken maar dat is niet juist. Sevilla wordt dus niet uitgesproken als Sevielja maar als Sevieja. Hornillas, een bekende pleisterplaats langs de Camino, wordt uitgesproken als Orniejás. (De H is, als in het Frans, stom. Die wordt niet uitgesproken.)

Tip

In Spanje is het niet gebruikelijk dat je een flinke tip in een bar of restaurant achtergelaat. Uiteraard wordt een tip altijd wel gewaardeerd maar is niet echt verplicht. Vaak zijn ze al blij met € 1,00 a € 2,00.

Gedichten

Over het algemeen wordt er minder aandacht aan gedichten besteed dan aan boeken en daarom is deze rubriek toegevoegd aan de nieuwsbrief.

De gedichten in de bundel 'Afscheid van een pelgrim' zijn geschreven tijdens de ziekte en het overlijden van de dochter van André Leijssen en zijn vrouw, over de daarop volgende periode van verdriet en rouw en over hun pelgrimstocht naar Santiago de Compostela.

Zoals in het voorwoord van de bundel wordt aangehaald is het verlies van een kind het ergste wat een mens kan overkomen. André heeft in deze bundel getracht deze universele ervaring in woorden te vangen. *'Verdriet en rouw deel je met elkaar; beleef je met elkaar; doorleef je met elkaar. Het is de enige manier om verder te gaan in je leven.'*

Deze bundel met zeer indringende gedichten is voor € 16,50 te koop bij [Uitgeverij Bookscout](http://UitgeverijBookscout.nl).

Oproep: NOS Jeugdjournaal zoekt jonge pelgrims

Het NOS Jeugdjournaal zoekt kinderen tussen 10-13 jaar die tussen 22 juli en 15 augustus 2019 onderweg zijn naar Santiago. Het plan is om een reportage te maken over hun Camino naar Santiago; door henzelf verteld.

De reportage draait om vragen als:

- Waarom zijn de kinderen onderweg?
- Wat maken ze allemaal mee?
- Wat doet het lopen met ze?

Deze reportage wordt uitgezonden in het Jeugdjournaal.

Dit plan is nog in voorbereiding en onder voorbehoud.

Wil je op dit bericht reageren? Mail dan even naar [dit e-mailadres](#).

Colofon:

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website www.santiago.nl en de facebookpagina, waar je ook tips en ervaringen kunt uitwisselen met andere pelgrims.

Het Genootschap heeft een vertrouwenspersoon die u kunt benaderen voor problemen, conflicten of een vertrouwelijk gesprek. Voor nadere informatie: zie <https://www.santiago.nl/vertrouwenspersoon/vertrouwenspersonen>

Redactie: Phil Kleingeld

Redactieadviseur: Julie Merks

Verzending: Han Lasance

De volgende Ultreia verschijnt eind augustus 2019. Wij zien uw kopij graag vóór 15 augustus 2019 tegemoet op ultreia@santiago.nl.

Aanwijzingen voor de auteur:

Kopij mag maximaal 300 woorden bedragen in platte tekst (tekst zonder opmaak), een relevante foto/afbeelding (met bronvermelding) in hoge resolutie apart meesturen. Wij gaan er vanuit dat wij deze foto dan vrij mogen gebruiken.

